

La plaga de l'eruga del boix s'estén cap al Moianès

Una eruga que ha utilitzat les fulles del boix per protegir-se del fred durant la hibernació | Laura Busquets

L'eruga del boix, nom comú per anomenar la *Cydalima perspectalis*, és una espècie invasora d'origen asiàtic que està afectant des de fa uns anys Catalunya. Si bé fins fa un temps l'epicentre era la Garrotxa, la plaga es va moure cap a Osona -on enguany es creu que es pot intensificar- i ja s'han trobat els primers exemplars al Moianès. "A Osona aquest any es notarà una forta pujada de la presència de l'eruga", ha explicat a l'ACN Jorge Heras, el responsable de Sanitat Forestal del Departament d'Agricultura. En finques on l'any passat la presència de l'eruga era més aviat escassa, com la finca de la Grevolosa, a Sant Pere de Torelló (Osona), "enguany els atacs seran molt severos", ha lamentat. L'eruga, que s'alimenta a partir de les fulles del boix, té una gran capacitat reproductiva i en una sola posta pot arribar a produir fins a 900 ous.

Per intentar entendre com actua una plaga que va arribar a Catalunya fa uns quatre anys, el Departament d'Agricultura ha començat a elaborar una cartografia, en col·laboració amb el cos d'Agents Rurals, on es recull en nivell d'afectació de l'eruga del boix al territori. El responsable de Sanitat Forestal del Departament d'Agricultura, Jorge Heras, ha explicat que "n'hi ha per tot arreu", des de la Vall d'Aran fins al Montsià, tot i que algunes comarques encara se n'han salvat. Amb la informació que recullin, ha explicat Heras, es farà el monitoreig d'una vintena de punts per veure com actuen les trampes amb feromones. A la finca de la Grevolosa ja se n'han començat a instal·lar amb l'objectiu de confondre-les sexualment. Les trampes atraparan els mascles i s'evitarà que es puguin reproduir.

Aquest mètode també permetrà conèixer l'anomenada 'corba de vol', ha explicat Jorge Heras, i concretar en quines zones del país les erugues fan dos o tres generacions a l'any. Segons les

condicions del clima, ha explicat, "el comportament de l'eruga variarà i serà diferent a la Vall d'Aran o a la Sènia. Al sud és més probable que faci tres cicles complets, mentre que al Pirineu només en siguin dos".

Malgrat que la recollida d'aquestes dades pugui ajudar per controlar millor la plaga, Jorge Heras no és massa optimista, ja que combatre-la a nivell forestal és "molt complicat". Tot i això, es realitzaran diferents proves pilot per veure com reacciona l'eruga als diferents tractaments a què se sotmetrà els boixos. Per exemple, a la fageda osonenca de la Grevolosa, amb els exemplars més singulars i per evitar perdre'ls, és previst dur a terme un test d'endoteràpia vegetal, que consisteix a injectar al tronc una substància nutritiva o fitosanitària.

En països europeus com França o Alemanya, on la plaga va arribar abans que a Catalunya, ja s'han intentat moltes tècniques diferents per intentar minimitzar els danys que provoca l'eruga, però Heras ha assenyalat que l'eficàcia d'aquests tractaments sembla "molt limitada". Concretament, s'està observant a Alemanya com en molts llocs on s'esgoten els boixos, "això acaba afectant a la mateixa població d'erugues perquè es queda sense aliment".

Comparada amb la processionària, la plaga de l'eruga és "molt diferent", ha dit Jorge Heras. Mentre que l'eruga del boix és exòtica, la processionària és una plaga autòctona. D'altra banda, la primera no provoca cap efecte en les persones, mentre que la processionària representa un problema perquè és urticant. A més, això provoca perjudicis a l'economia local, sobretot al turisme rural i a la ramaderia extensiva.

Heras ha alertat que la desaparició del boix pot provocar un problema ambiental o cultural. "Ambientalment ens preocupen les boxedes que són l'única coberta del sòl i, per tant, on es pot produir erosió. A nivell cultural, existeixen centenaris d'alt valor i que cal mantenir", ha afegit.

Ajuntaments que lluiten contra la plaga

L'Ajuntament de Torelló està lluitant contra la plaga que afecta els jardins de l'Espona i Vicenç Pujol al centre del municipi. El tècnic de Medi Ambient del Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura, Pere Rifà, ha explicat que els boixos dels jardins, alguns d'ells centenaris, estan afectats per la plaga de la papallona del boix. El consistori ja va iniciar aquests tractaments l'estiu passat en el marc d'un pla de gestió anual. Les actuacions, segons ha explicat Rifà, preveuen un monitoratge de la plaça mitjançant la col·locació de trampes de feromones i un seguiment sistemàtic que permeti decidir el millor moment per tractar els boixos.

L'assessor en gestió integrada de plagues i administrador de l'empresa Senplag, Jordi Senmartí, és qui realitza els controls. Concretament, s'ha optat per aplicar tractaments biològics de baix risc i respectuosos amb la fauna com l'aplicació de *Bacillus thuringiensis* i l'alliberament de *Trichogramma*. Segons com evolucioni la plaga, es preveu fer dos tractaments més al llarg de l'estiu. "El que poder fer és contenir la plaga, però no controlar-la", ha dit Senmartí. Segons l'assessor, cal esperar que la plaga arribi a un moment "d'equilibri", després de l'explosió inicial dels primers anys. "Veurem quan quedi menys boix com afecta això a la plaga i si queda més equilibrada", ha assenyalat.